

Toimitukselta

Nuorten mielenterveys yhteisenä asianamme

Maailman terveysjärjestön (WHO) mukaan maailmanlaajuisesti yhdellä seitsemästä 10–19-vuotiaalla nuorella esiintyy mielenterveyshäiriöitä – yleisimmin masennusta, ahdistusta ja käyttäytymishäiriöitä. Osa mielenterveysongelmista jää tunnistamatta ja hoitamatta.

Nuorten mielenterveyteen vaikuttavat monet tekijät. Mitä useammalle riskitekiijälle nuori altistuu, sitä suurempi on niiden mahdollinen vaikutus nuoren mielenterveyteen. Riskitekijöitä ovat muun muassa altistuminen vastoinkäymisille, raskas kotitilanne, ongelmalliset ystävyssuhteet, yksinäisyys ja identiteetin tutkiminen. Median vaikutus ja sukupuolinnormit voivat pahentaa eroa nuoren todellisuuden ja hänen tulevaisuudennäkymiensä tai -toiveidensa välillä. Muita tunnettuja riskitekijöitä mielenterveydelle ovat väkivalta (erityisesti seksuaalinen väkivalta ja kiusaaminen), ankara vanhemmuus sekä vakavat ja sosioekonomiset ongelmat.

Nuorten mielenterveyden edistämisen kannalta perheiden, koulujen ja muiden nuorten elämään liittyvien yhteisöjen tulee omalta osaltaan luoda nuorelle suojaava ja tukeva ympäristö. Mielenterveyspalveluiden hyvä saatavuus on myös tärkeässä asemassa.

Aikakauskirja Duodecimin tämänkertainen teema on Nuorten mielenterveys. Turun yliopiston nuorisopsykiatrian apulaisprofessori David Gyllenbergin ja professori Andre Souranderin asiantuntemuksella on koottu ajankohtainen ja mielenkiintoinen kokonaisuus nuorten mielenterveyteen liittyvistä artikkeleista. Tervetuloa Duodecim-lehden ja Nuorten mielenterveys -teemanumeron pariin!

MERJA LAINE

Kuva: Jukka Rapo

Kuuntele Duokkari ekstra -podcast, jossa Kari Hevossaari keskustelee David Gyllenbergin kanssa teemasta.

Tätä numeroa tekemässä

Dosentti **DAVID GYLLENBERG** on nuorisopsykiatrian erikoislääkäri, joka on apulaisprofessori Lastenpsykiatrian tutkimuskeskuksessa Turun yliopistossa. Hän oli kaksi vuotta postdoc-tutkijana Columbian yliopistossa New Yorkissa vuosina 2013–2015. Tutkimuksissaan hän käsittelee muun muassa palvelujärjestelmää lasten ja nuorten mielenterveyden kannalta sekä mielenterveyshäiriöiden riskimarkkereiden varhaista tunnistamista isoista tietokannoista.

ELINA PELTOLA erikoistuu sisätauteihin Tampereen yliopistollisessa sairaalassa. Hän väitteli syksyllä 2021 suomalaisten insulinoomapotilaiden pitkäaikaissennusteesta. Väitöksen jälkeen tutkimustyö on jatkunut insulinooman ennustetekijöiden ja akromegaliapotilaiden kardiovaskulaarisairastuvuuden parissa. Arki kuluu nykyisin kotona hoitovapaalla pienten lasten kanssa touhutta. Mieleisiä harrastuksia ovat crossfit sekä talviaikaan hiihto ja avantointi.

Professori **ANDRE SOURANDER** on lastenpsykiatrian ja nuorisopsykiatrian erikoislääkäri. Hän on Turun yliopiston lastenpsykiatrian tutkimuskeskuksen perustaja ja johtaja vuodesta 2009. Keskuksessa tutkitaan mielenterveysongelmien epidemiologiaa, raskaudenaikaisia psykososiaalisia ja biologisia riskitekijöitä ja ongelmien ennustetta. Sourander on toiminut vuodesta 2019 Suomen Akatemian lippulaivan "INVESTin" tutkimusjohtajana. Hän on toiminut professorina vuodesta 2010 Columbia yliopistossa New Yorkissa, ja hänelle on myönnetty useita NIH-rahoituksia.